

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hírlap.
Megjelenik hetenként kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Kézdivásárhely, 1902. deczember 4.

Csütörtök.

XXI. évfolyam. 96. szám.

Felelős szerkesztő: Vajna Károly.

Kiadó laptulajdonos: Ifj. Jancsó Mózes.

Előfizetési árak:

Egész évre 10 korona Félévre 5 korona.
Negyedévre 2 korona 50 fillér.
Egyes szám ára 10 fillér.

A lap szellemi részét illető közlemények, Vajna Károly szerkesztőhöz, az előfizetési és hirdetési pénzek Ifj. Jancsó Mózes könyvnyomdája küldendők.

Hirdetmények díja:

4 hasábos petitsorért, vagy annak helyéért 10 fillér.
Hivatalos- és árverési hirdetések külön díjtétel szerint.
Nyilttér sora 30 fillér.
A hirdetések díja előre fizetendő.

Az utolsó órában.

(M—d.) Az utolsó órában szólunk hozzád t.-cz. parlament, a míg tekintélyedet nem játszottad el végkép és teljesen, — bár közel állasz hozzá. Azaz, hogy óráról-órára közelebb hozza kiszámíthatatlanul végzetes ponthoz az a kis töredék, mely csak szájával dolgozik úgy, hogy — minden áron mar.

Magyarország helyzete kétségkívül igen komoly és pedig mind politikai, mind közgazdasági tekintetben. Politikailag a reakció és pedig úgy a szabadság, mint a nemzet-ellenes reakció réme leselkedik a háttérben, kárörömmel várva azt az időpontot, mikor a magyar parlamentarizmus teljesen megbénítva, termékeny alkotásokra képtelenné válnék. Közgazdasági tekintetben a pangás jelei mutatkoznak mindenfelé. Egy zordonnak ígérkező tél elején már is ezrekre menő tömege a munkanélkülieknek lézeng szerzetét, — de az ellenzéki urak nem erről, hanem Nessi Pál urról gondolkodnak, hogy miként avattassék fel világtörténelmi alakká.

Ámde a köztudat és közhiedelem elene mond ennek a törekvésnek. Szeretnék az éhező munkások, s a nyomorgó tisztviselők a parlamenti „munkának” valami hasznát látni. Nessi urnak van 3200 fortja, de nekik nincs!

A nemzet zömében egyáltalán nem mutatkoznak a felkorbácsolt szenvedélynek ama tünetei, melyek valószínűvé tennék, hogy a szőnyegen forgósérelmek miatt hajlandó belevinni az országot egy oly alkotmányos válságba, a melynek következményei kiszámíthatatlanok.

Az év vége felé jár s már csak néhány hét választ el az országgyűlés karácsonyi szünetétől. Még sincs kilátás arra, hogy a választók körébe hazatérő képviselők valami értékes törvényhozási alkotásra mutathassanak rá.

Ki az oka ennek!

Feleljen rá a közvélemény!

Azt hisszük: mi hamarabb lesz rá alkalma is!

Csongrád képviselőküldési joga. A Budapesti Közlöny szombati száma hozza ezt a hirdetményt:

Csongrád város választó kerületében a múlt évben országgyűlési képviselővé megválasztott Baros János választása kérvénnyel támadtatván meg, ezt a választást a m. kir. Curia az 1899: XV. t.-cz. alapján érvénytelennek nyilvánította. E curiai ítélet folytán a képviselőház az idézett törvény 137. §-a értelmében az említett választókerületben vizsgálá-

tot rendelt el s az ügyre nézve a folyó hó 14-én tartott ülésében elhatározta, hogy Csongrád város választókerületének képviselőküldési jogát a most folyó országgyűlés tartására felfüggeszti.

Buda pesten, 1902. évi nov. hó 24-én.

A m. kir. belügyminiszter.

Fejérváry Bécsben és a válság. A felhivatalos M. N. a következőket jegyzi meg: A honvédelmi miniszter ez utazása már régebben el volt határozva, még pedig arra az időre, amidőn a képviselőház a vitás mentelmi ügyet letárgyalta. S mint-hogy ez szombaton bekövetkezett, a miniszter el-utazhatott. Ezt azért tartjuk szükségesnek külön hangsúlyozni, mert egyes lapok a képviselőháznak mai napirend előtti mozzanatával hozzák ez utazást összefüggésbe. Ennek azonban, — vagy pláne annak, mely még válságról, vagy olyan egyenetlenségről, mely Széll Kálmán és Fejérváry báré között támadt, — az elmondottak alapján semmi jogosultsága és értelme nincsen.

ORSZÁGGYÜLÉS.

Az indomniti vita még átment e hétre is, de egy-két napnál tovább már aligha nyújthatják az életét. November 29-én Molnár Józsiás panaszkolt üres padok előtt, szakszerű beszédben a székelység bajait, majd Tóth János védelmezte partját Rakovszkyval szemben ama vád ellen, hogy a paktumban nem érvényesítették programjukat. Rátkay László a biztosítási papírok ügyében interpellált, Szederkényi Nándor pedig a munkáspártár intézményének továbbfejlesztése kérdésében indította Darányi minisztert érdekes nyilatkozatra.

Szederkényi Nándor a földművelésügyi és kereskedelemügyi miniszterekhez intéz interpellációt. A gazdasági cseléd- és munkásszolgálatok áldásos működéséből kiindulva, azt kérde a földművelésügyi minisztertől, miért nem terjeszti ki a pénztárt a kereskedelmi és ipari munkásokra is?

Darányi Ignác földművelésügyi miniszter a kereskedelmi miniszter nevében is kijelenté, hogy a gazdasági cselédpénztárba mindenki, beléphet iparos is. Hajlandó külön rendeletet kiadni, amely a többi foglalkozási ágaknak is megmagyarázza, hogy beléphetnek abba az áldásos intézménybe. Köszönetet mond a képviselőknek, hogy az intézményt népszerűsítik. Kéri válaszában tudomásulvételét.

Szederkényi Nándor a választ tudomásul veszi. A Ház is tudomásul veszi a választ.

Tanitók a — képviselőházhoz.*)

Az állami tanitók II-ik egyetemes gyűlésének Em-lékirata a tanitói fizetések rendezése tárgyában.

„Mélyen tisztelt Képviselőház!

A magyarországi állami tanitók e hó 9-én Buda pesten tartott II. egyetemes gyűlése nevében és megbízásából terjesztjük a mélyen tisztelt Képviselőház elé kérelmünket az iránt, hogy az alkotás

*) A nemzeti művelődés munkásainak a jogos és igazságos kérését a legmegleghabban ajánljuk vármegyénk országgyűlés képviselőinek őszinte jóindulatába.

Szerk.

alatt álló, állami tisztviselői fizetéseket rendező törvényben az állami tanitók számára a jog, törvény és igazság alapján méltányos és a magyar nemzeti művelődés alapvető munkásai számára munkájukat megillető, s szerzett képességüknek megfelelő fizetés és lakásbér állapíttassék meg.

Egyetemes gyűlésünk kebeléből kiküldött, — a Miniszterelnök, Pénzügyminiszter, Vallás- és közoktatásügyi miniszter uraknál járt küldöttségeink kérelmére nevezett Miniszter urak kijelentették, hogy a lapokban közölt s 1000 koronával kezdődő állami tanitói fizetéstervezet még nem végleges és hogy minden ekérdéssel foglalkozó illet kes tényező méltányolja az állami tanitóság ama nagy munkáját, melyet a Haza exponált helyein, az egységes magyar nemzeti állam építésében kifejt, s arra törekszik, hogy az állami tanitók jogos és méltányos kérelme a nemzet teherviselő képességével arányban megvalósíttassék.

Midőn kérelmünkkel úgy a mélyen tisztelt Képviselőházat s annak minden egyes tagját jogos kívánságunk teljesítésének reményével felkeressük, első sorban rámutatunk arra, hogy az állami tanitók számára egyetemes gyűlésünk megtartására okot szolgáltató fizetési tervezetben oly nagy az aránytalanság a többi tanügyi munkások s az állam első fokozatú munkálkodó tisztviselőinek fizetési tervezete között, hogy azt néma hallgatással nem fogadhatjuk, mert az állami tanító, ha csak igazgatóvá nem leendő, — itt is csak az igazgatói pótlékkal, — érheti el a polgári iskolai tanító kezdő fizetését; az állami tisztviselő kezdő javadalmánál a tervezet szerint az állami tanító javadalma 400 koronával volna kevesebb, holott eddig az állami néptanító, még az is, a ki 800 koronával kezdte meg hivatalát, az évtizedes korpótlékkal elérte az első XI. fizetési állami tisztviselő javadalmát s 4100 áll. néptanító közül 2700 pedig olyan, vagy sok esetben nagyobb fizetést ért el, most pedig a két tisztviselői javadalom között a belépésnél 400 korona különbséget mutatkezik, holott a tanitónak négy évvel kell többet tanulnia, hogy állásához jusszon.

A nehéz és verejtékes munkát teljesítő, évek óta egy szebb jövő reményébe vetett hittel dolgozó állami tanitói kart a tanitói munka és állás tisztességét, mélyen érintő és önértéket sértő tervezet nyilvánosságra hozatala egygyé forrasztotta ama törekvésben, hogy az ajtervezet megváltoztattassék, mert mi abban a tervezetben anyagi érdekeink csekély méltatása mellett, első sorban társadalmi tisztesség kérdést látunk, nem is említve azt, hogy ennek a kérdésnek jogos és méltányos megoldását a magyar nemzeti művelődés nagy és fontos érdekeivel szoros kapcsolatban állónak tartjuk.

Ugyan ki építhet annak a tanitónak a munkájára, a ki folytonos anyagi misériakkal küzd, a ki a tervezet szerint akkor érne el a legmagasabb fizetést, a mikor már a halandósági táblázat szerint 70% felett a néma sirhant domborul.

Ha a tények alapján a magunk javadalmát a másokéval, a kezdő tisztviselők javadalmával össze is hasonlítjuk, nem irigyeljük, annál kevésbé tartjuk magasnak azok javadalmát; a végzett munka összehasonlításával sem akarjuk a mások munkáját kicsinyelni, mert azt tanítjuk: hogy mindenki méltó a maga becsületés munkájának díjára, de azt már minden sérelem nélkül állítjuk, hogy a tervezet alapján — a mennyiben csaknem 75% sorainkból csak látszólag jutna javításhoz, mert az eddigi ötödéves korpótlékoknak a fizetéshez csatolása képező az emelkedést, — joggal kérhetjük, hogy a

mi fizetésjavítási tervünketben is jussan kifejezésre az az elv, a mi a többi tisztviselőknél érvényre jut, hogy t. i. az a fizetésjavítás mindenkire egyforma és a szó szoros értelmében kézzelfogható, ne pedig csak képzeleti legyen.

Sérelmes és az állami tanítóság egy igen nagy és tekintélyes részének anyagi érdekeit érzékenyen érinti az a körülmény, hogy a fokozatokba való beosztásnál esupán csak az állammal eltöltött szolgálatot veszik számításba, mely elbánás miatt számos és nagy család fentartásával küzdő állami tanító marad az alsó fokozatokban, pedig a más jellegű iskolánál eltöltött munkája is a nemzet javára irányuló becsületes munka volt s a munka méltóságánál nem kellene az iskola jellegére tekinteni, mert a célra való nemes törekvésben egynek kell lenni minden igaz néptanítónak, legyen az állami, közkegyi vagy felekezeti, hiszen a nemzet összessége egyformán követeli meg a becsületes munkásságot mindeniktől.

Budapest számos község és egyház számítja be a másutt töltött szolgálati időt a fizetési beosztásánál. Csak az állam volna az, a ki egy mostohán bántó eltanítóval, az az állam, mely az 1893. XXVI. t. cz. 2. §-ában maga kimondja, hogy az évi ötödéves korpótlék 1893. évi október 1-től minden iskola fentartó által respektálandó, mely kijelentés hatalmas argumentum a mellett, hogy a fizetési fokozatokba való soroláshoz bármely jellegű iskolánál töltött szolgálati idő figyelembe vétessék és beszámíttassék, nem is említvén a méltóságot asokkal szemben, a kik már hosszú idő óta állanak a nemzeti ügy szolgálatában.

Nem terjeszkedünk ki az államosítási szerződésekben sok helyen az állami tanítók számára biztosított előnyös helyzetre, nem akarjuk részletesen tárgyalni az ilyen szerzett jogokat, jól tudván azt, hogy azokat mind a két szerződő fél, így az állam is tiszteltetben fogja tartani.

Méltányos és nagyon igazságos volna, hogy ott, a hol egy tanító működik, a ki most az új Gondnoksági Utasítás szerint mindazokat a teendőket végzi, melyeket a több tanítás iskolai igazgatója végez, hogy a munkájáért ő is némi javadalomban részesíttessék.

Felemlítjük és hangsúlyozzuk, hogy a mi az állami óvókra is kiterjeszteni óhajtjuk az áll. tanítók számára megállapítandó javadalmazást, mert igaz, hogy okleveleket két évvel hamarabb szerzik meg, mint a tanítók, de végzett napi munkájuk hazamossága és fáradtsága ezt teljesen kiegyenlíti.

Vallás- és közoktatásügyi miniszter ur atyai jósa a Budapest környéken és Fiumében működő állami tanítók számára helyi működési pótlékok

adott a multban, ennek megadása tervbe vétetett jövőre is, mely pótléknak egységesítését a a nyugdíjba való beszámítását aszal kérjük, hogy ez a pótlék fi- és nőtanító számára minden más tekintetek mellőzésével egyenlő legyen.

Mélyen tisztelt Képviselőház!

A Pénzügyminiszter ur küldöttségünk előtt kijelentette, hogy az általunk annyira sérelmesnek talált tervezet nem végleges; mi azért egyetemes gyűlésünk egyenes utasításának értelmében jogos kérelmeinket, a gyűlés egyhangú határozata szerint a nemzet törvényhozása elé terjesztjük a következőkben:

1. Az állami tanító és óvó fizetése oly összegben állapíttassék meg, mint a mennyi az érettségi vizsgát tett más áll. tisztviselők számára megállapíttatik.

2. Minden szerzett jog, mely vagy az államosítási szerződésekben, avagy más módon az iskolák államosításánál a tanítók számára a tervezett javadalmazásnál előnyösebben állapított meg, ezután is tiszteltetben tartassék s a más jellegű iskoláknál eltöltött szolgálati idő a fizetési osztályokba való sorozásnál feltétlenül teljes egészében beszámíttassék.

3. Azon iskolák tanítói és óvóinak, melyek részére az állami tervezet is működési pótlékokat állapít meg, ez a pótlék fi- és nőtanítókra nézve egyenlően megállapíttatván, a nyugdíjba is beszámíttassék s lakásbérök az első osztályú katonai lakásbér legyen.

Nincs e kívánalmakban túlzás, teljesítése 4100 magyar nemzeti kulturmunkásnak együttes kérelme.

Mindig résztvettünk abban a nagy munkában, mely ennek a nemzetnek legideálisabb céljáért, a nemzeti egységért folyt, híven, lelkesedéssel és becsületesen. Tudjuk, érezzük, hogy ez a munka nem frázisokkal, de kitartó, hosszas, egy célra irányuló tevékenységgel valósítható meg.

Ebben a munkában nekünk nyugodt és türelemmel anyagi ellátás mellett társadalmi tisztességre is szükségünk van, arra a tisztességre, melyet tőlünk mindenki követel abban a társadalomban, melyben foglalkozunk, melynek munkáját előmozdítani erkölcsi és becsületbeli kötelességünk.

Ennek a fizetésrendezésnek kielégítőnek, megnyugtatónak, hosszú időre állandónak és olyannak kell lenni, mely a lelkek nyugalmát és megelégedését ne csak megszerezze, de a lelkesedés szent tüzet vigye a csatába, mert robot munka fájó sohajjal, piruló arczczal, a lenézés és kolduskenyér sós könyvével semmi jót, semmi eredményest nem alkothat.

Mi érezzük, mélyen tisztelt Képviselőház, hogy

itt alant, a hol mi dolgozunk, erős és állandó alapok lerakására van a nemzetnek szüksége, mi látjuk azt, hogy a nyílt ellenség mellett, mennyi alátomos ellensége is van ennek az elszigetelt álló magyar nemzetnek. Nekünk becsületbeli feladatunk munkásságunkkal a testvéri szeretet eszméjét a szívünkben úgy meggyökereztetni, hogy abból a hazaszeretet magasztos eszméjének égbe nyúló ágai nőjenek fel.

Ez a foglalkozás nem mutathat fel egyszerre nagy eredményeket, de ha munkái folytonos hangyaszerű munkássággal, tervszerűen dolgoznak, meg lesz az az eredmény, a mit a nemzet óhajtott és a mit tőlünk vár.

A magyar állami tanítói kar a fizetésrendezésnek kérdését soha sem tekintette önző anyagi szempontból, most sem tekintjük azt így, hanem szemünk egy magas ideálra, a nemzeti egységre szorozván, arra kérjük mindazokat, a kik e munkánkban segítségünkre lehetnek: adják meg nekünk a munkához, nem a fényes és gond nélkül való megélhetésnek a módját, hanem csak azt a módot, a mely mellett lelki fájdalom és a megalkuvás kóserű érzelmek nélkül haladhatunk nehéz és rögös pályánkon. Nagyon jól tudjuk, hogy a mi munkásságunknak erős nemzeti alapon kell nyugodni, hogy ez alapnak legerősebb kapesa a tiszta erkölcs.

Ehhez a munkához kérünk mi a nemzet törvényhozóitól anyagi és erkölcsi támogatást teljes bizalommal és reménységgel és azzal a hittel, hogy e nemzet, melynek hű fiait vagyunk, nem hagy el bennünket, bölcs intézkedéseivel megszünteti aggodalmainkat s beülteti szívünkbe a hála legnemesebb érzelmeit, megújítván önértékünket, megadja nekünk is méltányos kívánalmaink teljesítése által azt a nyugalmat, mely munkánkhoz feltétlenül szükséges.

E hitben és reményben kérelmünket a nemzet törvényhozásának atyai jóindulatába ajánlván, maradtunk

Budapesten, 1902. november 9 én tartott II. egyetemes állami tanítói gyűlés nevében és megbízásából a mélyen tisztelt Képviselőháznak aláírtos szolgálai:

Kozma László,
elnök.

Csulak Lajos,
jegyző.

NAPI HIREK.

— Kinevezés. A király Flatsker Ferencz, minorita rendi áldozópapot, a lovag Pitreich 69. sz. gyalogezredhez kinevezte, 1902. december 1-től

TÁRCSA.

Hogyan lehet egy negyedórát unatkozni?

Irta: Gáspár István *)

Mindenek előtt kijelentem, t. Hölgyeim és Uraim! hogy ezt a címet nyíltan lopom, nem kisebb személytől, mint a bécsi egykori híres humoristájától Saphirtól. A különbség csak az, hogy Saphir 3 negyed óráig unalomra szolgáltatta fel hallgatóit s egy percig sem engedte azt meg, én egy negyed órára vállalkozom s így is borzadok vakmerőségem miatt.

Saphir előadásának tárgya az élet, szerelem és unalom volt azzal a változatossággal, a mi a német és magyar nép ezen hármas működésében és különösen humorában előfordul. A német megél virslivel s iszik hozzá, a magyarnak a jobb ételhez tüzes, erős bor kell; a német szerelem limondol, mely megnyitja; a magyaré, mint a francziáé, pezsgő, mely felgyújt és elkábit.

A német unalom bölcsekedik s óriási kötet könyvekkel áll boszut, a magyar azon kívül is, hogy nem szeret és nem tud bölcsekedni, még unalmának borúságában is gyorsan kipattanó menydörgős nyelvet hordoz.

Könnyű volt Saphirnak, mert ő remek szójáté-

kokkal is tudott hatni, mit én már csak azért sem tehetek, mert régi igazság szerint a magyar nem játszik szavával.

Mégis több gondolatot fogok tőle átvenni s hogy ezt mindig nem jelzem oka az, mert nem akarom a kitűzött unalmat annál kétségbeesettebbé tenni. Hanem e helyett aztán nyujtok a t. Hölgyeknek és Uraknak egy nagy előnyt és kiváltságot. Megengedem ugyanis a közbeszólást, esetleges véleménynyilvánítást és kikorrigálást, és így legalább nem térünk el, a fillérestől azon általánossá tett szokásról, hogy felolvasások alatt csevegni illik és kötelesség.

A fogalmakat és gondolatokat nyakra főre zavarni és változtatni fogom s úgy bánok el velök, mint a kártyákkal s így makhébből is lehet trompf, vagy legjobb esetben az egészből kijön egy passienca és azzal is szektak unatkozni, vagy unalmat elűzni.

Tehát:

Ennek a földtekének három általánosan elfogadott kormányzója van, az élet, szerelem és unalom. A szerelem uralkodik zsarnok módon, az élet alkotmányosan, az unalom a legnépszerűbben.

Mi az élet? Egy gyógyíthatatlan betegség, melybe eddig még mindenki belehalt s csak azok lábbaltak ki belőle, kik nem születtek. Mi a szerelem? Az is betegség, de csak olyan, mint a holyagos himlő, melyből ha valaki egyszer alaposan kivette a részét nyomai megmaradnak, de többé nem bele nem esik, sem belé nem hal. S nos az unalom? Az is betegség és pedig olyan, mely rémületet kétségbeesést és örökkévalóságot predikál.

Az élet a legáltalánosabb világon, de gyakran nem törődünk vele semmit; a szerelem semmi, melyből minden szív egy egész világot alkot az a semmi, a mi minden. S az unalom? No arról igazán nem beszélünk semmit, csak ásitozva feltájtjuk a szánkat.

Csodálatos! Ezen megfigyelésünk dacára is örökké háboroznak, vetekednek egyik a mással. Az élet rálódz az unalomra a szerencse és szerencsétlenség golyóival.

A boldogtalanságban nincs unalom; a fájdalom soha sem álmos s hogy a ki boldog és nevet az nem unatkozhatik, az nagyon természetes, mert ugyanakkor nem tud ásitozni.

Az élet paczkázik a szerelemmel is és hatalmasabbnak tartja magát, ámbár és ezt Önök jobban tudják igen gyakran attól függ hogyan élünk, hogy hogyan szeretünk. Különbözik igazán lehet az életnek, mert a franczia közmondás szerint, az ember mindig viszatér első szerelmére, de első ifjú életére már bajosan.

Hanem az aztán mégis különös, hogy az unalom is megtámadja a szerelmet. Pedig ugy van és hivatkozik idősebb születési aristokráciájára. S igaz van. Ádám, mikor egyedül volt a paradicsomban, még nem ismerte a szerelmet, unatkozott és elaludt. Ő volt az első, ki az unalomból üzött álom egészségtelen voltát először tapasztalta. Amig aludt, megszületett Éva s mire felébredt akarva, nem akarva meg volt nősülve, s lett az első szerencsétlen... paron... szerencsés férj. S hogy ez a vételkedés a három uralkodó között ennyire kifejlődött, azt az egymás elleni irigységre is vissza lehetne vezetni. Pl. Az

*) Felolvasás, a „Kereskedő Ifjak Társulata” Katalin-estélyén.

számítandó ranggal, tart. másodosztályú katonai káplánná.

— **Esküdtbíróági elnökök.** A marosvásárhelyi kir. ítélőtábla elnöke, az 1897. évi XXXIII. t.-cikk 2. §-a alapján, a kézdivásárhelyi kir. törvényszéknél szervezett esküdtbíróági elnökévé az 1903-ik év tartamára Sólom Miklós kir. törvényszéki elnököt, helyettesévé Elekos Béla kir. ítélőtáblai bírói cím és jelleggel felruházott törvényszéki bírót jelölte ki.

— **Miniszeri iskolatogató.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter a sepsiszentgyörgyi ev. ref. főgymnasium megalapításával s abban az állami főfelügyelet gyakorlásával dr. Schneller István kolozsvári egyetemi rendes tanárt bízta meg.

— **Kinevezések.** A pénzügyminiszter Molnár Győző, kézdivásárhelyi pénzügyi biztost — mint irtuk — Beszterezére pénzügyi főbiztossá a helyébe Kézdivásárhelyre, Szentmarjay János pénzügyi biztosi helyettesét pénzügyi biztossá nevezte ki. — Ugyancsak a pénzügyminiszter Kozma Albert pénzügyi biztost Sepsiszentgyörgyre pénzügyi főbiztossá nevezte ki.

— **Eljegyzés.** Ütő Áron, kézdijárási derék ifju szolgabíró a napokban tartotta eljegyzését Sepsiszentgyörgyön, Ütő Annuskával, Ütő András és neje Gyárts Amália kedves és bájos leányával. Gratulálunk.

— **Halálozás.** Mély részvétellel közöljük a hirt, hogy Karabély Ince Rezső, minoritarendű papnövendék, volt kézdivásárhely-kantai r. k. segédlelkész, elemi iskolai tanító és hitoktató, hosszas, súlyos betegség (tüdősróda) következtében, ifju élete 25-ik évében, áldozópappá szentelése küszöbén, nov. 24-én családja körében Aranyos-Maróthon jobblétre szenderült. A szerénységéről, mivelt-ségéről és hitbuzgóságáról városunkban előnyösen ismert ifju papnövendék temetése nov. 26-án történt nagy részvétellel Aranyos-Maróthon. R. i. p.

— **Mulatság.** A „Kereskedő Ifjak Tarsulata” szokásos Katalin-estélyét pompás műsorral összekötve mult szombaton tartotta meg, igen szép számu intelligens hölgy- és férfiközönség jelenlétében. A műsor első pontja Gáspár István, főgymnasiumunk kitűnő tanárának nagyon szellemes, jó ízű humorban, ötletekben gazdag felolvasása volt, mely a közönséget folytonos derűségben tartotta. (Mai tárcánkban közöljük a 2 részből álló felolvasás I. felét.) A második pontot Köllönte Katinka k. a. csinos zongorajátéka képezte, melyet az ifjuság sűrű tapsaira, ujjazására még egy számból megköltött toldania. Kupán Irén k. a. és Bitay Béla dialogja volt a harmadik s igen-igen sikerült s általános tetszést

aratott pont. Majd az ifjuságtól ezen alkalomra Nagy Gerő által szervezett s kitűnően vezetett kis daloskör énekelt egy pár jóízű humoros bordalt oly sikerrel, hogy meg is kellett ismételnök. Legutoljára hagytuk a Schneider T. főgymnasiumi tanár hegedűjátéka méltatását, melyhez dícsért kisérletet a Bodor Lajka jeles zenekarának 3 tagja szolgáltatott. Schneider tanár mai játékával brillírozott s fényes tanuságát adta annak, hogy nem a közönséges műkedvelők, de a művész emberek közül való. Ocskay brigadérosból produkálta el Rákóczy kesergőjét, saját letétele szerinti kiáértellel s egész játékával, de különösen a tárogató hangjának pompás utánzásával egészen elragadta a hallgatóságot, mely vele si, vele kesergett, szóval vele érzett és lelkesedett hegedűjének bűbajos hangjaitól. Viharos és sűrű tapsok s éljenzések követték pompás előadását s egy pár régi magyar dallal meg kellett toldania szereplését, melylyel bőven ráczáfolt azokra, kik azt állítgatják, hogy magyar műzene nem volna. A pompás műsort a kora reggeli órákig tartott kedélyes táncmulatság követte. Szóval az ifjuság ez estélye is, mint mindig, fényesen sikerült minden tekintetben. Elismerés érette a derék, fáradságtalan rendezőknek!

— **Súlyos baleset érte Kádár Ákos kézdívásárhelyi kir. törvényszéki bírót;** hivatalos ügyben a szomszéd községben járt, hazajövet lovai megbokrosodtak, s oly szerencsétlenül esett ki a kocsiból, hogy bal lába szára közepén kettétörtött. A Rudolf-kórházban vették gondos ápolás alá. A részvét városunkban általános.

— **Szini előadás Szentkatolnán.** Érdekes szini előadás volt mult kedden Szentkatolnán. A „Sárga csikó” cz. népszínművet adták elő, nem tanult műkedvelők, hanem közönséges földmivelők, leányok és ifjak a népből. Művészi alakításról természetesen szó sem lehet, de a szereplők közül nem egy oly természetességgel és közvetlen eredeti felfogással adta szerepét, hogy a hivatásos színészeknek is dícséretre vált volna. Az érdekes előadást, melyet az ifjusági egyesület lelkes vezetője: Hamar Endre tanító rendezett nagy buzgalommal, a népből sőt az intelligenciából is a termet zsufolásig megtöltő közönség hallgatta végig.

— **A Székely Kongresszus kiadványai.** A nyáron Tusnádon lefolyt Székely Kongresszuson előterjesztett javaslatok, értékes dolgozatok, valamint az ott alkotott határozatok összegyűjtve, már kikerültek a sajtó alól. A ki érdeklődik irántuk: az négy koronáért megszerezheti Kézdivásárhely város polgármesteri hivatalában, míg a készlet tart. Ajánjuk közfigyelembe.

— **A veres kakas ismét megjelent Kézdivásárhelyen.** Mult vasárnap, november 30-án, éj-

jel háromnegyed 12 órakor újból vészharangok izesztő kongására ébredt fel a lakosság. A régi hatálykai, újabban Wesselényi-utczában, iszonyu világosságot terjesztve a városra s vidékére, földig lángban állott a Jancsó Lajos eszmadia gazdasági csüre s a tele takarmánnyal együtt porig égett. Mentéről szó sem lehetett s így csak a rendkívül közel levő más épületek megvédésére szorítkoztak az eléggyorsan megjelent tűzoltók.

— **Remény nélkül.** Egy egyszerű székely leányról: szentkatolnai Haralyi Rózsáról szól az ének. Szeretett, mint mások. És csalódott, mint már sokan e földön. Szeretőjétől levelet kapott. De a levél bánatot hozott. Kiölte szívéből a reményt. E miatt kedden reggel az istállóban a mestorgerondára felakasztotta magát. A szerelem, sőtét verem...

— **Szekely munkások keresztetnek.** A szegedi kender fonógyár részvénytársaság komádi kenderkészítő ipartelep egyelőre négy olyan családot vesz fel, melyben egyenként legalább három 16 éven felüli leánymunkás van, a kiket a tilolási munkára alkalmazhatna. Ezzel a négy családdal azonban jöhetne 12-nél több ilyen leánymunkás is. A férfi családfőnek egész éven át állandóan 80 kr. papszámot fizet, a tilolási leánymunkások általánosan dolgoznak s minden métermázsza kitilolt kenderért kapnak 120—120 krt, amely fizetés mellett szorgalmukhoz képest 7—11 koronát is keresnek. Az utazás költségeit az ipartelep viseli. Kapnak azonkívül a gyártelepen ingyen lakást, fűtést, világítást. A tilolási leányok pedig újkor a keresetükön kívül 20 kor. jutalmat is. A munkára vállalkozni szándékozók írásban vagy szóval jelentkezenek a törvényhatósági munkásközvetítőnél, Dr. Bochkor Oszkár megyei aljegyzőnél Sepsiszentgyörgyön.

— **A fővárosi gróf Kreith-fele 1848—9-iki Ereklje muzeumban levő Vörösmarty gyűjteménynek gyarapítása** végett a muzeum főlkéri mindazokat, a kiknek régibb kiadásu Vörösmarty képek vannak, hogy azokról a Vörösmarty gyűjteményt (Budapest, Városház-utca 14.) gróf Kreith Béla címére küldött levélben értesíteni sziveskedjenek, megemlítve, hogy a kép mikor és hol jelent meg, ki a rajzolója és kiadója, továbbá hogy a képtulajdonos szándékozik-e az illető képet eladni vagy elcserélni a muzeumból küldhető más képért. A Vörösmarty gyűjtemény megvásárolja a költőnek minden megszerezhető arezképét, kézirátát vagy régibb kiadmányu műveit és szivesen honorál mindenkit, a ki valamely megszerezhető Vörösmarty emlékeknek csak a hollétét is tudatja.

élet meghosszabbításának kérdése felett óriási könyveket írtak; a szerelem meghosszabbítása minden tudományos kutatast neveltségessé tesz, kaczerán lemosolyog. Az életet lehet biztosítani is, a szerelem biztosítására még egyetlen részvénytársaság sem volt elég vakmerő.

Az unalom ellen pedig nincs tudomány, sem használ semmi biztosítás, épen azért unalma a legbiztosabb.

Aunyt azonban rögtön megjegyzek, hogy ezen említett irigykedés épen olyan prózai, mint az az összefüggés, amelyben a pénzzel állanak. Mindháromnak szüksége van civitistara, vagy mondjuk jobban, fejpénzre. Hogy pedig ez is prózai és ellentétes valami, abból is következik, mert hisz a kinek jó feje van, nem kellene neki pénz s a kinek pénze van, annak a fej fölösleges. És mégis mind a három kikéri a fejpénzét, az élet azért, hogy rövidebb legyen, a szerelem, hogy nagyobb fénnel, de hamarabb ellobbanjon az unalom azért, hogy mutogassa a bágyadt elegáncziát. Hanem van bennök bizonyos költői, vagy költőiségre törekvés is. Pl. Mondhatnók, hogy az élet egy repülő nyár napfénnel, kanikulával, menyörgéssel, virággal és vetéssel, a szerelem pedig repülő tavasz hajnalfénnel, pacsirta énekkel és virágillattal, csak az a baj van, hogy a szerelem gyakran vénasszonyok nyára gyanánt jelenik meg: van benne egy kicsi fény, egy kicsiny meleg, de csak az enyészetet mutogatja.

S mit szóljunk az unalom költészetéről? Pedig az is meg van midőn hosszú téli esték sötétje ellen jár a fix állás s Katalin-estély stb. cím alatt össze-

gyűlnek az emberek, hogy magukkal hozott unalmukat kölcsönösen megemésszék, vagy megszaporsítsák. Baj, hogy soha egészen megsemmisíteni nem lehet, mert ha igaz, hogy a fogfájás és a patkányok ellen sok orvosság van, de egyik sem használ, úgy nem az unalom ellen sem. Ugyan hozzá tesszik, hogy a rossz asszonyok ellen nincs semmi mentő orvosság, de én — teljes tisztelettel lévén — már csak azért sem mondhatom ezt, mert tudvalevőleg rossz asszonyok nincsenek.

És most mindennek előtt ne feledjük, hogy e három uralkodó hódolatot kíván asszonyoktól, férfiaktól, sőt Uram bocsásd!... még a leányoktól is.

Az élet a férfiaknak azt mondja, no csak ne henczegej. Megengedem, hogy az én emlékkönyvembe okosabb dolgokat, nagyobb bölcseségeket, paragrafusokat írhatok be, de azért a nők annak titkait, rejtett betűit sokkal folyékonyabban, ügyesebben olvassák. A nőknek pedig odaadja a könyvet olvasásra, de kevésnek engedi meg a beleírást. Az unalom uralkodása nem is részletezhető, de rettenetes hatalma meglátszik akkor, midőn egy szép lányt is arra tud kényszeríteni, hogy bíbor ajkát felbiggyessze és a kezében levő rózsát óntudatlan szétéptje.

A szerelem uralmáról beszélni nekem Önök nem engednék meg; az nekem tilos téma s itt mind neki gondoljon magára és vallja be alázatosan az ő gyengeségét.

Megjegyzem, hogy még átlag az élet és szerelem vannak meg lehetős viszonyban, hiszen a szerelmesek, a kit szeretnek életünknek szokták nevezni, ámbár ebbe is egy kiszavart idéz elő annak a gyön-

géd férjnek a szava, ki nevéhez így szólott: „Te vagy az én egyetlen életem, de az élet nekem teher.”

Hajdan az emberek hosszasan éltek, tovább szerettek, kevesebbet unatkoztak s most mind az megfordítva van. De talán jól van ez így különösen a regényírók és olvasók szempontjából. Tegyük fel, hogy a hős és hősnő 900 évig élne a s szerelmi képesség határát szabjuk kétszáz évre. Kezdődne a regényírás; a második kötetben legalább is férjhez kellene adni. No azután mennyi vidék, erdő bálterem leírás, mennyi hős, mennyi vetélkedés, kijátszás és kaland következnék még 200 esztendeig. Nincs az a nevelő, ábrándos bakfis, vagy heves képzelmű deák, mely azt elolvasni bírná. Végezetül kellene még szólanom a vásárhelyi életéről, szerelemről és unalomról is valamit, de még nem ismerem eléggé s most nem is merek, mert életemnek én is hódolok s a kockáztatás veszélyes lenne. Hiszen e három hatalmas uralkodással szemben annyi lázadási kísérlet van. Avagy nem az élet értéke ellen való lázadás-e a lehetetlen mamelukságtól elkezdve, a rab-szolgaság, párbaj, és öngyilkossáig emelkedő vakmerőség? És nem a szerelem ő fensége ellen intézett nyílt támadás-e, hogy az utolsó kardon fejkendőtől elkezdve a lapok kis hirdetéseinek ígértével megvenni, áruba bocsátani merészkednek?

Az unalom ő királysága ellen lázadás már az is, ha valaki azzal a szándékkal jött ide, hogy őt agyonüsse. Azért tegyék az utóbbit bátran, éljenek és szeressenek és ma táncoljanak vígan.

(Folytatása következik)

Hirdetések.

HIRDETMÉNY.

Ő cs. és apostoli kir. Fenségsének legfelső elhatározása folytán ezennel megindittatik

a XXIII. magyar királyi államsorsjáték

rendezése. Az ezen sorsjáték után a mellette tisztázott jövedelem következő közhasznú és jótékony célokra fog fordítottatni 11 (tizenegy) egyenlő részben: 1. a vagyon-
talan állami tisztviselők özvegyei és árvái segélyezésére szánt alap, 2. a kézdivás-
sárhelyi és vidéki Rudolf kórház, 3. a Magyar Gazdasszonyok országos egyesülete,
4. a Magyar Országos központi Fröbel-nőegylet, 5. a budapesti Mária Dorottya egye-
sület, 6. a budapesti első gyermekmenhely-egyesület, 7. a horvát Mensa Aca-
demia, 8. a Stefánia pesti gyermekkórház egyelet, 9. az országos díjak-egylet, 10. a
budapesti poliklinikai egyesület, 11. a budapesti Mária congregatio.

Ezen sorsjáték összes, 7691-ben megállapított nyereményei az alább következő jár-
tékterv szerint 365,000 koronára rugnak, és pedig:

1 főnyeremény 150.000 K.	2 nyeremény 5.000 K.	50 nyeremény 100 K.
1 " 50.000 " 5 " 2.000 " 100 " 50 "		
1 " 20.000 " 10 " 1.000 " 1000 " 20 "		
1 " 10.000 " 20 " 500 " 6500 " 10 "		

Az összes nyeremények készpénzben fizettetnek ki.

A húzás visszavonhatatlanul 1902. évi december hó 30-án Budapesten történik

== Egy sorsjegy ára 4 koronával van megállapítva. ==

Sorsjegyek kaphatók: a m. kir. lottó jövedéki igazgatóságnál Budapesten
(Csepelrakpart, Vámpalota), továbbá: valamennyi posta-, adó-, vám- és só-
hivatalnál, vasúti állomásokon és a legtöbb dohány-tözsdében és váltóüzletben.

Budapesten, 1902. évi július 1-én.

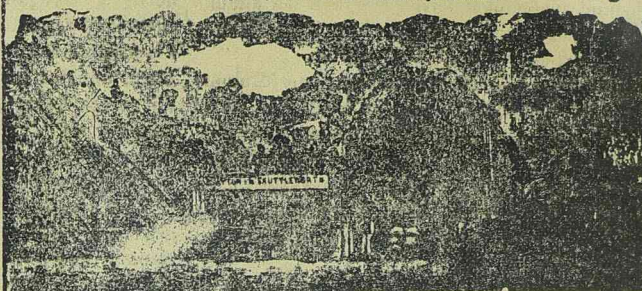
(209 5-6)

A m. kir. lottójövedéki igazgatóság.

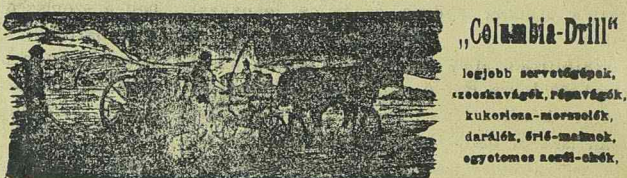
Clayton & Shuttleworth

mezőgazdasági gépgyárosok Budapest Váci-útról 63. sz.

által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

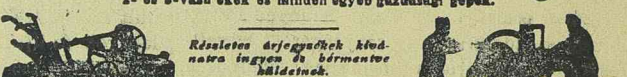
Locomobil és gőzcséplőgép-készletek 3/4 egész 12 lóerő.
továbbá járgány-cséplőgépek, kőharc-cséplők, tisztító-roboták, konkolozók, kaszáló- és
aratógépek, szénagyűjtők, berondák.

"Columbia-Drill"

legjobb sorvetőgépek,
szekavágók, régvágók,
kukorica-morsszélők,
daráló, 616-malmok,
egyetemes acél-akák.

2- és 3-vasú ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Részletes árjegyzékek kőd-
nára ingyen és bérmentve
küldetnek.

Lincolni törzsgyárunk a világ legnagyobb

locomobil- és cséplőgép-gyára.

ÜZLET ÁTHELYEZÉS!

Tisztelettel tudatom a nagyérdemű közönséggel, hogy a Takarékpénztár épületéből

PAPIR-, IRÓSZER- ÉS NYOMTATVÁNY KERESKEDÉSEMET valamint BUTOR-RAKTÁROMAT

folyó év december elején áthelyeztem az id. Jancsó Mózes kereskedő üzlethelyi-
ségébe, a Jancsó-féle gyógyszer-tár mellé, a hol ezután is nagy raktárt tartok minden fajta
papirokban, nyomtatványokban, kouvertekben, irodai- és iskolai szerekben, tintákban.

Disztes kivitelű

dus választékban tartok legdiva-
tosabb levélpapírokat, névjegye-
ket, eljegyzési-, esketési- és
báli meghívókat, gyászjelen-
téseket.

Elvállalom minden fajta mű-
vek, folyóiratok, bárczaköny-
vek, árjegyzékek, vámczédulák
és minden a nyomdászat körébe
vágó munkák elkészítését disztes
és a mai kor igényeinek teljesen
megfelelő kivitelben, olcsó és ju-
tányos árak mellett.

Könyvkötészetemben

bekötöttek iskolai és kottás köny-
veket, regényeket, valamint vá-
rosi és községi hivataloknál elő-
forduló összes nyomtatványokat,
törvénykönyveket, azonkívül
elvállalom elkészítés végett min-
denféle könyvkötői munkákat a
legegyszerűbbtől a legdiszesebb ki-
vitelben.

A könyveket kívánatra ellát-
tatom ércsarkokkal, a mi
által azok tiszteert tartósabbakká
válnak.

Butor-raktáromban

mindig készletben vannak: háló-, ebédlő-
és szalon berendezések, heverő- és
ebédlő diványok, matracok, a me-
lyeket saját felügyeletem alatt házamnál
készíttetek; tartok továbbá: vaságyakat,
mosdókat, ruganyos acél ágycetete-
ket, gyermek kocsikat, hajlitott és bőr
támlaju székeket, függőnytartókat,
stb. stb., melyeket a legolcsóbb árak mel-
lett árusítok el.

Szíves pártfogását ezutánra is kérve,
maradok tisztelettel:

Ifj. JANCsó MÓZES.